



Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. VI. Valeret applicatio Sacrificii quoad fructum medium estò fieret
contra mandatum Superioris; aut aliunde illicitè contra Justitiam, Votum,
Charitatem &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

Sect. 4. De Effectu & Valore Sacrificii. Concl. 6. 447

reret fructu sibi à Deo intuitu voluntatis Ecclesie universalis determinato?

Responsio.

Respondeo; quia quantum est in se, vellet proximum illo communi beneficio privare. Oidium proximi, nonne mortaliter opponitur charitati? Planè. Quin imò inter omnia peccata, quæ contra proximum committuntur, censetur gravissimum. Sed cur hoc? An fortè, quia gravissimum infert proximo nocumentum? Patet quòd non, quoniam potest in ipsa voluntate consummari sine ordine ad actum aliquem exteriorem.

Assignatur ratio.

Quare ergo? Quia per illud aliquis vult proximo quantum est in se gravissima mala, idque ex pessima intentione, scilicet quatenus illi mala sunt, estò optimè sciat se illa mala non posse proximo inferre.

Revertor ad fructum medium & inquirò, utrum valeat applicatio fructus medii facta contra mandatum Superioris. Responsio erit

CONCLUSIO VI.

Valeret applicatio Sacrificii quoad fructum medium estò fieret contra mandatum Superioris; aut aliunde illicitè contra Justitiam, Votum, Charitatem &c.

71. An illicita applicatio fructus medii sit valida?

ITa Doctores communiter, tametsi Scotus videatur mansisse dubius Quodl. 20. nu. 15. & 16. Hæc sunt verba textus: De secundo autem in isto articulo, scilicet an possit pro libro distribuere bonum debitum virtute Sacrificii; ita scilicet quòd hoc bonum specialiter reddatur illi, cui ipse specialiter applicat virtutem Sacrificii, diceretur quòd non; sed ad hoc quòd applicatio sua habeat effectum, oportet quòd eam faciat secundum beneplacitum Dei: quia ipse solus est dator illius boni, & secundum suum proprium beneplacitum: non ergo dabitur illi, cui Sacerdos applicat, nisi Sacerdos in applicando conformet se voluntati datoris.

Nunquid Scotus hic asserit sic esse? Audi quòd sequitur: Contra hoc: nullam videtur ille habere auctoritatem applicandi vel assignandi aliquid bonum alicui, cuius applicatio nunquam tenebit, nisi fiat secundum voluntatem alterius, de qua ipse regulariter non potest habere certitudinem; sed Sacerdos celebrans non potest habere certitudinem determinatam de voluntate divina, cui velit dare bonum reddendum virtute Sacrificii, quia nec regulariter hoc Deus revelat in speciali, nec ex Scriptura habetur doctrina de hoc nisi multum remota & universalis, que non sufficit ad sciendum voluntatem divinam in speciali respectu huius persona vel illius: ergo si nunquam applicatio facta per Sacerdotem haberet effectum, nisi esset facta secundum beneplacitum divinam, sequeretur, quòd Sacerdos nullam haberet au-

thoritatem applicandi virtutem Sacrificii, nisi multum in universali. Ecce ratio in oppositum.

Sed quæ resolutio Doctoris Subtilis? **Po-** test ergo dici, quòd ubi habetur doctrina certa de applicatione, ibi est sic faciendum, ita scilicet quòd si contrariam fiat, fortè nec ei cui applicatur valet, & applicanti nocet; quia peccat. Fortè, inquit, ergo non loquitur assertivè, sed dubitativè, idque de voluntate speciali Christi, in cuius persona Sacerdos offert Sacrificium; non eujuscumque alterius Superioris.

72. Dubitac Scotus.

Et verò quis potest prudenter dubitare sic Christum potuisse instituire Sacrificium, ut eum specialiter revelaret Sacerdoti suam voluntatem de applicatione faciendâ, v. g. Petro, applicatio facta Paulo non valeret? Quid si dicerem sic de facto instituisse? Nunquid dispensator honorum temporalium alicujus Domini validè dispensat bona Paulo contra expressam voluntatem Domini, quâ vult illa dispensari Petro? Quis adeò desipiat?

Ratio dubitandi.

Cæterum, quia, ut loquitur Scotus supra, de hac speciali voluntate Christi Sacerdos celebrans regulariter non potest habere certitudinem, ideo melius dicitur & communiùs asseritur, applicatio fructus medii simpliciter relicta dispositioni Sacerdotis celebrantis.

73. Communis assertio applicatio fructus medii relicta dispositioni Sacerdotis.

Nihilominus quia ab aliquibus dubitatur; **Tutius** (ait Scotus supra) videtur, applicationem facere generalem talem: Dignetur Domine oblationem istam specialiter acceptare pro illis, pro quibus nosti me teneri specialiter offerre, & in illo gradu, in quo nosti me teneri pro illis. Et si in speciali determinetur ad aliquem, vel aliquos, tutius est quòd fiat sic sub conditione, si tibi placeat.

74. Objectio.

Sed contra: liquidò constat Christum velle, quòd subditus applicet fructum Sacrificii juxta mandatum Superioris, aut, secundum legem Justitiæ, Charitatis, Religionis &c. Ergo aliter facta applicatio non valet.

74. Objectio.

Respondeo, & simul probo Conclusionem: Sacerdos in Sacrificio est minister Christi, sicuti in Sacramentis; proinde licet sit generalis voluntas Christi, ut faciat Sacerdos, quòd præceptum est, sive per legem naturalem, sive per jus positivum; equidem prævalet voluntas specialis, quâ voluit illi provenire effectum, cui Sacerdos applicaret.

Responsio & probatio Conclus. à simili.

Alioquin argumentum concluderet in omnibus Sacramentis, cum tamen certum sit Baptisimum esse validum, estò conferatur contra Prælati præceptum, aut aliam obligationem juris naturalis vel positivi. Eadem est ratio aliorum Sacramentorum, exceptâ Pœnitentiâ, ad ejus valorem requiritur essentialiter jurisdictionis, quæ dependet à voluntate Superioris; sic tamen quòd per simplicem prohibitionem ab habente non auferatur; unde fieri potest quòd absolutio valeat contra mandatum Superioris.

Sacramenta valent tametsi conferantur contra voluntatem Prælati.

Ergo

Ergo similiter oblatio Sacrificii erit rata & valida, licet fiat illicitè contra Prælati intentionem & voluntatem. Ergo etiam applicatio fructus Sacrificii.

75.
Confirmatio probationis.

Atque hæc est communis probatio Conclusionis, quæ confirmatur: quia in his, quæ sunt jure divino Ordini Sacerdotali annexa, non potest aliquid mutare Ecclesia, aut Superior Regularis. Veluti cum Religiosus habet licentiam dandi aliquid vel accipiendi à Ministro Generali, non potest Prælati inferior impedire valorem illius donationis.

Cum ergo Sacerdos à Christo acceperit potestatem in sua Ordinatione conferendi Sacramenta, & offerendi Sacrificium, non potest impediri in illis muniis quoad valorem à potestate inferiori, quamdiu non satis constat illam potestatem datam esse cum simili subordinatione, quomodo hic non constat.

76.
Obijciunt dissimilitudo inter Sacramentum & Sacrificium.

Si dixerit aliquis: rectè quidem, valeat Sacrificium oblatum contra voluntatem Prælati, sicuti valet Sacramentum collatum contra voluntatem Prælati; sed unde constat quod valeat applicatio Sacrificii? Certè plurimum distinguuntur oblatio Sacrificii, sive Sacrificatio, & applicatio fructus Sacrificii. Fieri ergo posset, quod applicatio non valeret, estò alioquin valida foret oblatio.

Aliud cernitur in Sacramentis, in quibus præter intentionem efficiendi, non requiritur nova intentio applicandi effectum: sed eo ipso quo validè confertur, naturaliter causat omnem suum effectum secundum dispositionem subiecti: at verò Sacrificium posset validè offerri, tametsi inde nullus, quantumvis optimè dispositus, acciperet fructum ejus specialem. Ergo similitudo inter Sacramentum & Sacrificium sufficienter salvetur in eo, quod oblatio Sacrificii sit valida, estò applicatio sit subiecta dispositioni Ecclesiæ.

77.
Responsio.

Respondeo concedendo totum. Ergo est subiecta dispositioni Ecclesiæ, negatur Consequentia; quippe illa applicatio fit ex potestate à Christo tradita, ut constat ex forma Ordinationis: *Accipe potestatem offerendi sacrificium pro vivis, & defunctis*; nulla enim est ratio restringendi illa verba ad solum fructum generalissimum: igitur quoad applicationem est minister Christi, sicuti quoad consecrationem; atqui Prælati non potest impedire valorem consecrationis, ut patet ex alibi dictis: ergo nec poterit impedire valorem applicationis.

78.
Ejusque confirmatio.

Alioquin (ait Lugo disp. 19. nu. 211.) si voluntas Prælati, vel debitum iustitiæ prævalet, consequens est, ut qui contra illud debitum Missas aliis applicuit, ad nihil postea teneatur; quia quidquid ipse contra tentaverit, Sacrificium pro illis fuit acceptatum, quibus debebatur, quod est contra communem sensum Ecclesiæ.

Lugo.

Quem probè intellexit Scotus dicens n. 17. *Isti, quorum orationes & oblationes sunt sic determinate certis personis, non possunt eas pro libitu alii applicare, quia facerent iniustitiam subtrahendo debitum illis, quibus iam sunt obligati, & intelligo, si applicarent aliis, ita specialiter sicut ipsi, & hoc aliis, quibus non aequè obligantur.*

Subtrahendo, inquam, debitum illis: igitur, etiam dato, quod fortè nec illis valeret, quibus applicarentur, adhuc non valeret aliis, quibus ex iustitia deberent applicari.

Hinc licet concederet aliquis, Prælatum posse inhabilem reddere subditum ad applicandum Sacrificium pro alio, quàm pro Petro; sicut potest reddere inhabilem ad contrahendum Matrimonium cum alia, quàm cum Catharina, vel ad profitendum in alia Religione, quàm in Religione Sancti Francisci: adhuc fortè negaret, quod Sacrificium illud proficeret Petro: sicuti si contraheret invalidè cum Barbara, non propterea conseretur contraxisse cum Catharina, aut si invalidè profiteretur Religionem Sancti Augustini, non tamen acceptaretur à Deo illa Professio pro Religione Sancti Francisci, nisi ipse etiam positivè vellet in illa profiteri.

Fateor tamen ego hæc Similia multum claudicare: etenim tam Matrimonium, quàm Professio religiosa maxime sunt onerosa, ut proinde planè congruum fuerit, imò quodammodò necessarium, quod requirerent personalem consensum, qui alienam voluntatem non posset supplere. Nihil autem tale reperitur in applicatione Sacrificii pro hoc, vel illo.

Quare existimo; si Deo placuisset, facile fuisset Ecclesiæ supplere consensum Sacerdotis in applicatione fructus Sacrificii. Nam de facto Respublica civilis supplet defectum consensuum in quibusdam contractibus, transferrèdo dominia rerum, etiam contra expressam voluntatem veri Domini, quando sic expedit bono communi. Cur similiter non potuisset Christus dare Ecclesiæ suæ, sive Prælati Ecclesiæ quasi dominium, aut potius jus altum dispensandi fructum Sacrificii contra voluntatem subditorum, quando rationabiliter iudicarent id expedire pro bono communi?

Et sanè cum Prælati Regularis de facto irritet omnia vota suorum subditorum, & possit ipsos inhabiles reddere ad votandum, vellem scire, quare non possit eosdem inhabiles reddere ad applicandum huic vel illi fructum Sacrificii.

Respondes; quia non vovent in persona Christi, sicuti applicant fructum Sacrificii in persona Christi: quoties autem Superior aliquis supremus subdito quiddam committit, quod ejus nomine faciat, vel aliquid subdito concedit, non pendet subditus in usu ejus commissionis, vel facultatis à voluntate Prælati, vel Superioris immediati, ut supra exemplificavimus.

plicavimus in Religioſo, qui à Generali accepit licentiam aliquid dandi, vel accipiendi.

81. Bona reſponſio, ſed non ex omni parte beata. Nam oppoſo unum verbum, & peto, an Prælatuſ immediatuſ poſſit facere, ut Religioſuſ ille peccet, utendo licentiâ Generaliſ. Si affirmative; ergo pendet in uſu illiuſ facultatiſ à voluntate Superioriſ immediati. Pendet, inquit, ſed in uſu licito; non in uſu valido.

Contra; quidni etiam pendeat in uſu valido? Quia, reponiſ, ideo petita fuit licentia, ut ſubdituſ contra voluntatem immediati Superioriſ poſſet eâ validè uti. Contra; etiam ut poſſet licitè uti. Tranſeat, inquit, & ideo nec in uſu licito dependet. Infero; ergo nec poteſtas Sacerdotiſ dependet à Prælato in uſu licito ſacrificandi, & applicandi fructum Sacrificii. Negat Conſequentiam.

Sed quæ diſparitas? Quia, reſpondeſ, Ordo ſacerdotaliſ non tam requiritur ad licitè, quàm ad validè conſecrandum, & fructum Sacrificii validè applicandum; ſicuti etiam ad reliqua Sacramenta, quæ talem Ordinem eſſentialiter poſtulant, validè conſcienda; quæ poteſtate ſuſpoſita, & ſine qua indubiè omnia hæc illicitè fierent, multa adhuc alia requiruntur, ut licitè fiant.

Conſentio. Sed nunquid poteſt quiſ prudenter dubitare, an Religioſuſ habent licentiam à Superiore, ſive mediato, ſive immediato dandi aliquid, vel accipiendi, quin, inquam, poſſit eâ illicitè uti, quamvis validè?

Utrumque ergo ſit de hac comparatione inter Religioſum & Sacerdotem; quia ſimilitudo ſemper claudicat: firmiter mihi perſuadeo, ſic Chriſtum poſuiſſe inſtituere Sacrificium, ut offerretur in ſui perſona independentè à voluntate Superioriſ; applicaretur autem dependentè. Nullam enim in eo invenio repugnantiam, attamen quod ſic factum ſit, nec ratio, nec auctoritas probat, & ideo noti eſt aſſerendum.

Petes; quid ſi ergo Sacerdoſ ex propoſito nemini applicet fructum medium, cui proveniet? Reſpondeo, nec ipſi, nec aliſ, ſed manebit in theſauro Eccleſiæ.

Exiſtitant tamen aliqui Sacerdotem dum ex inadvertentia nemini applicat, aut dum applicat incapaci, habere regulariter virtualem, ſeu implicitam intentionem applicandi ſibi ipſi, aut certè aliſ, quibuſ obligatur; imò omnibuſ, pro quibuſ generaliter offert.

Hanc intentionem ſatiſ explicant illa verba: *Offero tibi pro innumerabilibuſ peccatiſ meiſ &c. & pro omnibuſ fidelibuſ Chriſtianiſ viviſ atque defunctiſ, ut mihi & illiſ proficiat ad ſalutem;* ſcilicet, quantum proſicere poteſt; adeoque non tantum quoad ſatiſfactionem, ſed etiam

quoad impetrationem, ſi non ad peculiare aliquod beneficium, ſaltem generaliter ad divinam opem obtinendam. Quod certiuſ eſt, ſi aliquando expreſſè talem intentionem formaverit, & non revocaverit.

Et quia ſæpè incertum eſt, an ille, pro quo ſpecialiter volo offerre, ſit capax fructuſ Sacrificii, v. g. ſi defunctuſ, pro quo volo offerre, ſit in Purgatorio, idcirco conſulunt Doctoreſ ſecundam intentionem, quæ velim fructum, aut certè illiuſ reſiduum, applicari alteri ſub conditione, quodd prior non indigeat aut ſit incapax.

Cumque defuncti tantum indigeant relaxatione pœnæ, conſulit Præpoſituſ qu. 83. nu. 104. ut quoties pro illi� celebramus, applicemus Sacrificium aliſ, uni vel pluribuſ; quoad gratia� prævenienteſ, aut alia bona obtinenda.

Sed nunquid pluribuſ tantum proderit, quantum uni? Reſolutio patebit ex dicendiſ Concluſione 7. & 8.

CONCLUSIO VII.

Sacrificium quæ impetratorium æquè valet multuſ, atque uni, ſi pro ſinguliſ explicite offeratur.

Pro meliori intellectu hujus & ſequentiſ Concluſionis; ſuppono primò tamquam certum, fructum Sacrificii ex opere operantiſ eſſe omnino finitum, veluti fructuſ aliorum bonorum operum; adeoque magiſ vel miniſ participari ſecundum diſpoſitionem ipſiuſ operantiſ, pluribuſque communicatum in ſinguliſ minorem eſſe, atque in uno, cui ſoli communicaretur. Quantum autem ad fructum ex opere operato aut quaſi,

ſupponendum ſecundò, fructum qui obvenit illi�, qui ſecundariò & improprie offerunt, v. g. qui audiunt Miſſam, non crefcere, neque decreſcere ex paucitate vel pluralitate ita offerentium. Cum enim ſint diſtinctæ moraliter oblationeſ, quidni ſingulaſ ſinguloſ habeant effectuſ proportionatoſ?

Sicuti ſi duo Sacerdoteſ eandem hoſtiam conſecrarent, non dubito, quin æqualem reciperent effectum, ac ſi ſinguli ſingulaſ hoſtias conſecrarent. Enimverò hoſtiaſ principalis, Corpus ſcilicet & Sanguis Chriſti, etiam in multuſ ſacriſ, una eſt & eadem, quam ex parte ſua multi celebranteſ æquè offerunt, atque unicuſ, & ideo ſinguli recipiunt æqualem effectum, ſive multi ſint; ſive pauci.

81. Contra reſponſionem negativam arguit Auſtor.

81. Fructuſ medium nemini applicat, cui proveniet?

81. Fructuſ medium nemini applicat, cui proveniet?

81. Fructuſ medium nemini applicat, cui proveniet?

83. Conſulitur ſecunda applicatio conditio. naria.

84. Fructuſ Sacrificii ex opere operantiſ eſt finit.

85. Plureſ ſecundariò offerenteſ cum Sacerdote æqualem habent effectum ex opere operato ac ſi unus offerret.

Probatur à ſimili.